Van: vo-weert <vo-weert@fnv.nl>
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2024 10:02
Onderwerp: bericht voor alle raadsleden: rapport FNV onderzoek gemeentelijk minimabeleid Midden Limburg 2024

Geachte Griffie,

In de bijlage het op 14 oktober 2024 gepresenteerde FNV-rapport over de minimaregelingen in Midden-Limburg.
Gelieve de PDF door te geleiden naar de gemeenteraadsleden.
Voor contact is het e-mail adres vo-weert@fnv.nl.

Met dank,

namens Gitta Backer,

Corinne Simons
ORGANISATIE ONDERSTEUNER

Regionaal Vakbondshuis Weert
Schepenlaan 6, 6002 EE WEERT | p/a Postbus 1555, 3500 BN UTRECHT
T 088 368 17 35 (ma|di|wo|do 09.00-17.00 uur)

Gemeentelijke minimaregelingen en regelingen voor chronisch zieken en mensen met een beperking in Midden-Limburg

Oktober 2024

Werkgroep Sociaal Beleid (Armoede en Bestaanszekerheid)

Lokaal FNV Midden-Limburg

Inhoud

Inleiding: over het onderzoek 3
Conclusies FNV 4
Aanbevelingen 5
De individuele inkomenstoeslag 6
Bijzondere bijstand 8
Collectieve aanvullende zorgverzekering / bijdrage zorgpremie 9
Compensatie eigen risico 11
Compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met beperking 12
Compensatie eigen bijdrage Wmo 13
Mantelzorgwaardering 14
Overige gemeentelijke minimaregelingen 17
Bijlage 1: opmerkingen van gemeenten 18
Bijlage 2: Ervaringen met de gemeente in citaten plus adviezen 19
Bijlage 3: Overige gemeentelijke minimaregelingen 24
Bijlage 4: Inkomenskaart Roerdalen 25
Bijlage 5: Lijst van afkortingen 27

Inleiding: over het onderzoek

Lokaal FNV heeft als doel het behartigen van de belangen van leden en mensen die nog geen lid zijn op het terrein van werk en inkomen, óók lokaal.

De werkgroep Sociaal Beleid van het lokale FNV-netwerk in de regio Midden-Limburg heeft vandaar in april en mei 2024 onderzoek gedaan naar de regelingen voor minima en voor mensen met een chronische ziekte of beperking in Midden-Limburg. Alle 7 gemeenten zijn benaderd om een enquête met vragen en antwoorden in te vullen. De vragenlijst is opgesteld door de werkgroep, waarbij de eerdere landelijke FNV onderzoeken in het kader van de 'Lokale Monitor' en ander onderzoek in Noordoost Brabant en Noord-Limburg als inspiratie hebben gediend.

De hoofdvraag bij dit onderzoek is of en hoe de gemeenten deze regelingen, die in 2009 en 2015 overgedragen zijn aan gemeenten, hebben vormgegeven.

Alle zeven gemeenten in Midden-Limburg hebben meegewerkt aan dit onderzoek: Nederweert, Roermond, Echt-Susteren, Weert, Leudal, Maasgouw en Roerdalen. Over de uitkomsten van het onderzoek wordt overleg gezocht met de wethouders en beleidsambtenaren van de individuele gemeenten. De werkgroep hoopt dat het onderzoek ook het landelijk pleidooi van FNV kan ondersteunen voor onder andere het meer gelijktrekken van de normen voor het minimabeleid.

De FNV-leden in Midden-Limburg zijn gevraagd hun ervaringen met het gemeentelijk sociaal beleid te delen. Observaties hieruit zullen worden gedeeld in de komende gesprekken met de gemeenten. Ook hebben onze leden tips gegeven aan de gemeenten, die worden doorgezet. In bijlage 2 ziet u citaten, die een inkijkje geven in de beleving van betrokkenen in de praktijk.

Wij danken de medewerkers van de gemeente voor het meewerken aan de enquête.

Werkgroep Sociaal Beleid (armoede en bestaanszekerheid) Lokaal FNV Midden-Limburg

Oktober 2024

Contact/info via Gitta.Backer@fnv.nl

V20241011

Conclusies FNV

De hoofdlijnen van de bevindingen uit onze enquête onder de gemeenten.

Op de volgende pagina volgen onze aanbevelingen.

- Er zijn veel verschillen in het armoedebeleid van de verschillende gemeenten. Dit is een gevolg van de decentralisatie van beleid van het Rijk naar de gemeenten. Het maakt uit waar je woont 1) óf je in aanmerking komt en 2) welk bedrag je ontvangt.

- De eenvoudige regeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) is, nadat het budget naar de gemeenten is gegaan, verdwenen en slechts deels vervangen door enkele andere regelingen, waarvoor een aanvraag moet worden gedaan met als gevolg uitvoeringskosten en een hogere drempel.

- Ook de verschillen in compensatie voor (collectieve) aanvullende ziektekostenverzekeringen en gemeentepolissen vallen op.

- Het bedrag dat aan mantelzorgers wordt uitgekeerd, is minder en soms veel minder dan het voormalige landelijke mantelzorgcompliment. Het budget dat de gemeente ontvangt wordt deels besteed aan de ondersteuning van deze belangrijke groep inwoners.

Aanbevelingen

1. Het sociaal minimum over de hele linie moet snel omhoog. Voor iedereen gebaseerd op een minimumloon van € 16,- per uur. Met een volledige koppeling aan AOW en uitkering. Mensen moeten kunnen rondkomen van hun inkomen.[1]

2. FNV is voor een ruime norm voor alle gemeentelijke minimaregelingen van 150% van het wettelijk sociaal minimum. Ook werkenden met een laag inkomen worden zo geholpen om rond te komen. Gemeenten moeten hiervoor de middelen krijgen van het Rijk. Dit geld moet zijn 'geoormerkt' en 100% worden besteed. [1] Gemeenteraden horen op de besteding toe te zien.

3. Houd voorzieningen toegankelijk voor iedereen. Een gratis abonnement voor WMO-voorzieningen tot 150% bijstandsnorm. Dus: geen eigen bijdrage voor minima.

4. Behoud de gemeentepolis voor minima, ook als het Rijk hierop gaat bezuinigen. Neem de mogelijkheid op voor het dekken van het eigen risico.

5. FNV wil dat minimaregelingen niet verschillen tussen gemeenten. De ondergrens moet voor iedereen in Nederland gelijk zijn.[1] Inkomensnormen, bedragen en vergoedingen moeten gelijk zijn. Het mag niet uitmaken waar je woont of je recht op hebt op een regeling en op welk bedrag je kan rekenen.

6. Minimaregelingen moeten automatisch 'ambtshalve' worden verstrekt dus zonder aanvraag, indien duidelijk is dat inwoners in aanmerking komen.

7. Als bij één instantie is geconstateerd dat een inwoner met zijn inkomen recht heeft op een van de regelingen, moet dit voldoende zijn voor alle instanties die minimabeleid uitvoeren en hoeft er niet bij ieder loket opnieuw te worden gecontroleerd. Conform de privacywet moet er toestemming worden gevraagd.

8. Ga uit van vertrouwen en beperk daarmee uitvoeringskosten, bureaucratie en onnodige drempels.

9. FNV pleit voor een aparte arbeidsongeschiktheidsuitkering met bijbehorende ondersteuning.[1] Zieke werknemers horen niet in de WW of in de bijstand. FNV maakt zich hard voor van-werk-naar-werk trajecten voor mensen die ontslagen worden en voor meer beschutte werkplekken en garantiebanen voor wie regulier werk niet mogelijk is. Dit valt buiten de scope van het onderzoek, maar is wel van belang om hier te melden.

10. De gemeente kan zelf een hoger tarief voor een hoger loon aan de onderkant van de loonschalen als voorwaarde stellen bij aanbestedingen/inkoop in het sociaal domein en andere terreinen.

[1] Dit is (deels) Rijksbeleid. Gemeenten kunnen met FNV voor verbeteringen pleiten in 'Den Haag'

De individuele inkomenstoeslag

In 2004 werd in de voormalige wet Werk en Bijstand, inmiddels vervangen door de Participatiewet, de langdurigheidstoeslag ingevoerd. Daarmee kregen mensen die 5 jaar of langer een laag inkomen hadden (tot maximaal 110% van het sociaal minimum) recht op een jaarlijkse toeslag. Per 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd naar gemeenten en hernoemd naar individuele inkomenstoeslag. De gemeenten kregen hierbij een grote beleidsvrijheid om zelf de voorwaarden voor deze toeslag, in het bijzonder de hoogte van de toeslag, de duur van het laag inkomen (referte-periode) en de inkomensgrens, vast te leggen in een gemeentelijke verordening.

AOW-gerechtigden en mensen met onvolledige AOW komen niet in aanmerking voor de individuele inkomenstoeslag. In de Participatiewet (art. 36, lid 1) zijn zij daarvan uitgesloten.

Antwoorden gemeenten

In de tabel hieronder wordt weergegeven op welke wijze deze toeslag is vormgegeven in de onderzochte gemeenten.

Tabel 1

Individuele inkomenstoeslag					
	Inkomensgrens (wsm)	**Referteperiode**	**Hoogte bedrag**		
			Alleenstaande	**Alleenstaande ouder**	**Gehuwd zonder meerderjarige kinderen**
Nederweert	110%	3 jaar	€ 500	€ 625	€ 691
Roermond	110%	3 jaar	€ 479	€ 619	€ 682
Echt-Susteren	120%	2 jaar	€ 400	€ 550	€ 550
Weert	100%	3 jaar	€ 495	€ 713	€ 713
Leudal	130%	2 jaar	€ 250	€ 400	€ 400
Maasgouw	130%	2 jaar	€ 400	€ 550	€ 550
Roerdalen	120%	2 jaar	€ 400	€ 550	€ 550

Conclusies uit antwoorden

Wat opvalt zijn de verschillen in de normen. Weert zit het laagste met een inkomensgrens van 100%, Roermond en Nederweert zitten ook laag op 110%, Leudal en Maasgouw hebben de ruimste norm tot 130% van het wsm. Echt-Susteren en Roerdalen zitten in het midden met 120%. Met hetzelfde inkomen kun je dus in de ene gemeente wel in aanmerking komen en in de andere gemeente niet. Dit heeft rechtsongelijkheid tot gevolg.

De referteperiode is niet overal gelijk. Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen hebben een referteperiode van 2 jaar. De rest heeft een referteperiode van 3 jaar De bedragen waar je recht op hebt verschillen enorm. Een alleenstaande in Leudal krijgt €250, in Nederweert €500. Dat is het dubbele!

Ook in andere categorieën zijn de verschillen groot tussen de gemeenten, bijvoorbeeld bij alleenstaande ouders en gehuwden.

Standpunt FNV

De genoemde verschillen doen zich als gevolg van de decentralisatie, gepaard gaande met een grote beleidsvrijheid, in heel Nederland voor.

Het is echter niet goed te begrijpen en te legitimeren waarom er in zo'n relatief kleine regio al zulke grote verschillen bestaan. Het gevolg is dat er minder rechthebbende huishoudens zijn in enkele gemeenten met lagere inkomensgrenzen en langere "wachttijden" door langere referte-perioden, terwijl zij onder dezelfde budgettaire afdracht regels van de rijksoverheid vallen en allen behoren tot Midden-Limburg.

Binnen de huidige regels is FNV voor één norm tot 150% van het sociaal minimum.

In dit rapport wordt regelmatig de term '(wettelijk) sociaal minimum' of de afkorting wsm gebruikt. In het kort een toelichting:

- ***Het wettelijk brutominimumloon is per maand € 2.133,60 (bij 36 uur)***
- ***Het sociaal minimum is 70% van dit wettelijk minimumloon***
- ***Het sociaal minimum is netto per maand € 1.243,03 (alleenstaanden + alleenstaande ouders) vanaf 21 jaar exclusief vakantietoeslag***
- ***Voor gehuwden geldt een sociaal minimum van € 1.775,75 netto vanaf 21 jaar excl vakantietoeslag***
- ***Voor jongeren tot 21 jaar gelden lagere normen***

Hierbij is geen rekening gehouden met de toeslagen en belastingkortingen.
Bedragen per juli 2024.

Bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand regelt een vergoeding voor extra kosten die inwoners niet zelf kunnen betalen. De gemeente bepaalt of je bijzondere bijstand krijgt. Je hoeft daarvoor geen bijstandsuitkering te hebben. Voor bijzondere bijstand gelden een aantal voorwaarden: onder andere de kosten zijn noodzakelijk en worden niet vergoed door een voorliggende voorziening (lees: niet worden vergoed op grond van een andere regeling). Je kan bijzondere bijstand aanvragen voor bijvoorbeeld: bewindvoeringskosten, de eigen bijdrage voor een advocaat, de kosten van een rechtszaak (griffiekosten), kosten voor een gehandicaptenparkeerkaart, grote aankopen die lang meegaan, zoals een wasmachine en medische kosten die noodzakelijk zijn. Dit verschilt per gemeente. De meeste gemeenten hanteren een gift, anderen (deels) een lening. Hier is geen uitvraag naar gedaan.

De voormalige categorale bijzondere bijstandsuitkering voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten is afgeschaft.

De meeste gemeenten in Nederland houden een inkomensgrens aan van 120% van de bijstandsnorm en een vermogensgrens, afgeleid van de bijstand.

Antwoorden gemeenten

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de onderzochte gemeenten over dit onderwerp

Tabel 2

Bijzondere bijstand				
		Vermogensgrens		
	Inkomensgrens	**Alleenstaande**	**Alleenstaande ouder**	**Gehuwd**
Nederweert	120%	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150
Roermond	120%	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150
Echt-Susteren	120%	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150
Weert	115% [2]	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150
Leudal	130%	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150
Maasgouw	130%	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150
Roerdalen	120%	€ 7.575	€ 15.150	€ 15.150

Conclusies uit antwoorden

De meeste gemeenten hanteren een inkomensgrens van 120% van het wsm. Alleen de inkomensgrens van de gemeente Weert wijkt naar beneden af op 115%. De gemeenten Leudal en Maasgouw hanteren 130% van het wsm. De vermogensgrens is in alle gemeenten gelijk.

[2] Daarnaast kent Weert een draagkrachtberekening “waarin wordt meegenomen 45% van het inkomen boven het minimuminkomen en het volledige vermogen boven het bescheiden vermogen. Wanneer er sprake is van een WSNP (schuldsanering), MSNP (minnelijke schuldsanering) of bij een executoriaal beslag is de draagkracht nihil.”

Collectieve aanvullende zorgverzekering / bijdrage zorgpremie

Op de basisverzekering mag vanaf 2023 geen korting meer worden gegeven, wel op de aanvullende verzekering. Ook gemeenten hebben vaak een collectieve aanvullende zorgverzekering, ook wel aangeduid als een 'gemeentepolis'. Hierbij zijn er meerdere aanbieders waaruit gekozen kan worden. De polis staat open voor minima in de gemeente. Het is niet verplicht deel te nemen.

Een gemeentepolis is soms voordeliger, omdat de gemeente in meer of mindere mate meebetaalt aan de premie. Door de gemeentelijke bijdrage aan deze dure pakketten worden deze goedkoper. Ook is er een bescheiden collectieve korting vanuit de verzekeraar. Toch is het eventuele voordeel relatief, omdat deze vooral door de duurdere zorgverzekeraars die in de regio actief zijn wordt aangeboden. Ook is de dekking niet voor iedereen passend. In enkele gemeenten buiten Midden Limburg kun je het eigen risico van €385 per jaar via een uitgebreide aanvullende verzekering dekken. Daarvoor betaal je dan wel een hogere premie.

De gemeentepolis is voor veel gemeenten oplossing voor de opdracht om na de afschaffing van de Wtcg (Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) en de CER (Compensatie eigen risico) een nieuwe regeling te treffen voor de meerkosten van chronisch zieken en mensen met een beperking.

Antwoorden gemeenten

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de onderzochte gemeenten over dit onderwerp[3]

Tabel 3

Gemeentepolis / Bijdrage aan aanvullende zorgverzekering (AZV)			
	Inkomensgrens	**Gemeentepolis of Bijdrage aan AZV?**	**Bijdrage van de gemeente per maand**
Nederweert	120%	Bijdrage aan AZV	€27 [4]
Roermond	120%	- [5]	-
Echt-Susteren	120%	Gemeentepolis	Afhankelijk van het pakket, wisselt tussen €15 en €32,50
Weert	130%	Gemeentepolis	€20 op elk pakket
Leudal	130%	Bijdrage aan AZV	€20
Maasgouw	130%	Gemeentepolis	€15 of €16,65
Roerdalen	120%	Gemeentepolis	€15 of €16,65

[3] De zorgverzekering blijft een complex onderwerp. Voor een volledig beeld neem je een kijkje op de website gezondverzekerd.nl.

[4] Via bijzondere bijstand, gezondverzekerd.nl vermeld een bedrag van €24

[5] Geen bijdrage maar je kunt wel via de gemeente je aanmelden bij zorgverzekeraar CZ. Dit levert voordelen op waaronder 3% korting op een af te sluiten aanvullende verzekering.

Conclusies uit antwoorden

Weert, Maasgouw en Leudal hebben de ruimste inkomensgrens tot 130% van het wsm. De overige gemeenten 120 % van het wsm.

Nederweert, Roermond, Leudal bieden geen gemeentepolis aan. De gemeenten Nederweert (via de bijzondere bijstand) en Leudal leveren een bijdrage als je aantoont dat je een aanvullende zorgverzekering hebt afgesloten. Als je via de gemeente Roermond je aanmeldt bij zorgverzekeraar CZ levert jou dat voordelen op waaronder 3% korting op de af te sluiten aanvullende verzekering.

De gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen hanteren een inkomensgrens van 120% van het wsm. De premiebijdrage door de gemeenten verschilt per gemeente en pakket.

De vermogensgrens om in aanmerking te komen is overal gelijk aan die voor de bijstand.

De gemeente Roermond is kritisch op deze pakketten “omdat ze ‘one size fits all’ zijn en geen rekening houden met de individuele zorgbehoefte van inwoners.”

Standpunt FNV

FNV wil dat er meer rechtsgelijkheid moet worden bereikt in de zorg door bijvoorbeeld te stoppen met marktwerking in de zorg en de invoering van een breed basispakket voor iedereen, met inkomensafhankelijke premie. De vraag is of er dan nog een gemeentepolis nodig is.

Compensatie eigen risico

Alle gemeenten geven aan in de gemeentepolis geen compensatie voor het eigen risico te bieden. Gespreid betalen van het eigen risico in termijnen is bij de meeste zorgverzekeraars mogelijk, niet alleen voor minima. Jaarlijks wordt dan eventueel te veel betaald eigen risico terugbetaald door de zorgverzekeraar.

De gemeente Weert geeft aan sinds 2016 een interne richtlijn te kennen voor de vergoeding van het eigen risico én de eigen bijdrage Wmo voor inwoners die bijvoorbeeld om financiële redenen zorg mijden.

Standpunt FNV

Een groot aantal chronisch zieken en mensen met een beperking betalen doorgaans het volledige eigen risico. Voor velen onbetaalbaar of het gaat ten koste van andere uitgaven. Een boete op ernstig ziek zijn die onwenselijk is en zou moeten verdwijnen. Dit is een landelijke politieke kwestie.

Tot die tijd zouden gemeenten een volledige compensatie van het eigen risico moeten bieden aan chronisch zieken en mensen met een beperking. Waarbij een inkomensgrens wordt gehanteerd van 150% van het minimum. Beter zou het zijn om dit landelijk te regelen.

Compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met beperking

Sinds 2015 is een aantal landelijke regelingen voor compensatie van extra kosten in verband met chronische ziekte of beperking afgeschaft, waaronder de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg). De Wtcg werd uitgevoerd door het CAK en bestond uit een inkomensafhankelijke algemene tegemoetkoming voor de meerkosten met een jaarlijks bedrag van €150 tot €500, afhankelijk van leeftijd en zorggebruik. Daarnaast was er een korting van 33% op de eigen bijdragen voor zorgvoorzieningen.

Gemeenten werden verantwoordelijk gesteld voor het opzetten van nieuwe maatwerk-regelingen. Hierbij hadden zij een grote beleidsvrijheid. Als gevolg van de aanzienlijke bezuinigingen door de Rijksoverheid hebben de meeste gemeenten zich voornamelijk gericht op de (financieel) meest kwetsbare groepen.

Conclusies

De gemeenten Nederweert, Echt-Susteren en Weert kennen geen regeling voor compensatie van (aannemelijke) meerkosten van chronisch zieken en/of mensen met beperkingen.

In Roerdalen en Maasgouw wordt de compensatie van aannemelijke meerkosten van chronisch zieken en/of mensen met beperkingen via ‘maatwerk’ vergoed, naar inzicht van de gemeentemedewerker. Leudal compenseert kosten via de bijzondere bijstand.

De gemeente Roermond heeft deze compensatie jaarlijks vastgesteld op €200 en inkomensgrens 130%. In de gemeente Roerdalen zijn de bedragen € 350 als vast bedrag bij een inkomensgrens van 150% en in Maasgouw €350 met inkomensgrens 130%.

Standpunt FNV

Naast het afschaffen van het eigen risico en tot die tijd verzekeren van het eigen risico, is meer financiële ondersteuning nodig voor deze groep. Bij voorkeur in de vorm van vaste jaarlijkse bedragen tot 150% van het sociaal minimum, zo mogelijk gespecificeerd naar een aantal veel voorkomende meerkosten. Hierbij moeten uitvoeringskosten en drempels zo veel mogelijk worden vermeden. Deze regelingen bestaan in enkele Nederlandse gemeenten reeds, zoals in Amsterdam en Drimmelen.

Compensatie eigen bijdrage Wmo

De voormalige Wtcg-regeling kende ook een compensatie van 33% op de eigen bijdragen voor de Wmo. Hierbij is onderscheid nodig tussen maatwerkvoorzieningen. Dat wil zeggen persoonlijke voorzieningen zoals huishoudelijke ondersteuning en een rolstoel, en algemene voorzieningen zoals maaltijdbezorging en lokaal vervoer.

Conclusies

Behalve Roermond kennen de gemeenten in Midden-Limburg geen compensatie voor de eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen in de Wmo.
Leudal en Weert geven aan dat enkele voorzieningen binnen de Wmo zijn vrijgesteld van een eigen bijdrage, waardoor compensatie overbodig is. Het gaat bijvoorbeeld over rolstoelen en voorzieningen voor kinderen onder de 18 jaar.

De gemeente Weert geeft aan sinds 2016 een regeling te kennen voor de vergoeding van het eigen risico én de eigen bijdrage Wmo voor de groep zorgmijders.

De gemeente Roermond kijkt in haar onderzoek naar de algehele financiële situatie van de inwoner en kan indien nodig de eigen bijdrage kwijtschelden. Daarnaast ziet Roermond de eigen bijdrage Wmo als meerkosten t.b.v. een chronische ziekte. Inwoners kunnen hiervoor gebruik maken van de regeling tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken waarbij ze maximaal 200 euro per kalenderjaar kunnen aanvragen.[6]

De gemeenten kennen geen compensatie voor de eigen bijdrage van de algemene voorzieningen in de Wmo. In de gemeente Roermond is dat niet nodig, omdat deze gemeente geen eigen bijdrage vraagt voor algemene voorzieningen die door de gemeente geïnitieerd zijn. Alleen voor maatwerkvoorzieningen geldt in Roermond een eigen bijdrage.

Ook de gemeente Weert kent voor een groot deel van de algemene voorzieningen geen eigen bijdrage, waardoor compensatie overbodig is. Voor voorzieningen waar deze gemeente wél een eigen bijdrage vraagt, kunnen in uitzonderingsgevallen worden gecompenseerd,. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om aan te sluiten bij de collectieve zorgverzekering voor een compensatie van de eigen bijdrage.

Roerdalen geeft aan dat er geen algemene regeling is, ‘maar we lossen het wel op als iemand bijvoorbeeld niet naar de Huiskamer Plus kan, in principe leveren we hier maatwerk.’ Ook geeft zij aan te compenseren bij zware schulden.

Het vorige kabinet was overigens voornemens om per 2026 de eigen bijdrage Wmo inkomensafhankelijk te maken.

Standpunt FNV

FNV is voorstander van een gehele of tenminste een aanzienlijke compensatie van de eigen bijdrage voor de Wmo voor chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen tot 150% van het minimum, in ieder geval voor maatwerkvoorzieningen. Het inkomen moet worden meegewogen bij het recht op deze voorzieningen.

[6] Dit staat bijna gelijk aan de eigen bijdrage voor het gehele jaar (12x19 euro = 228 euro).

Mantelzorgwaardering

Het mantelzorgcompliment, zoals de voorheen landelijke regeling genoemd werd, kende aan mantelzorgers jaarlijks een bedrag uit van aanvankelijk €250, vanaf 2011 €200. Het bedrag werd uitgekeerd via de SVB en wie mantelzorger was, werd door het CIZ geregistreerd. Per 2015 is deze regeling overgeheveld naar gemeenten. Zij krijgen daarvoor een budget van 6,62% van het Wmo-budget. De gemeenten zijn vrij in de invulling van dit budget.

Antwoorden gemeenten

- Maasgouw, Roermond en Roerdalen geven jaarlijks een vast bedrag van €175
- Echt-Susteren geeft een cadeaubon van €175
- Roermond geeft ook een cadeaubon van €40 aan de minderjarige mantelzorger
- Roerdalen en Weert geven op de dag van de mantelzorg een cadeaubon van €10 resp €15
- Nederweert, Weert, Roermond en Echt-Susteren organiseren jaarlijks een bijeenkomst, informatiemarkt en een concert of theatervoorstelling voor mantelzorgers
- Nederweert, Roermond, Echt-Susteren, Weert en Leudal financieren de ondersteuning van het steunpunt voor mantelzorgers
- Weert organiseert online en fysieke themabijeenkomsten, lotgenotencontact, waarderingsbijeenkomsten en een mantelzorgnieuwsbrief
- Weert geeft persoonlijk een bloemetje af en een bon voor een gratis autowasbeurt

De gemeente Weert geeft aan “in overleg met mantelzorgers zelf is besloten om geen geldbedrag meer te verstrekken, maar in te zetten op brede ondersteuning van mantelzorgers en specifiek van de meest kwetsbare groep van mantelzorgers, namelijk die mantelzorgers die overbelast zijn of dat dreigen te raken. De uitvoering hiervan is opgedragen aan Punt Welzijn.”

Standpunt FNV

Het landelijk mantelzorgcompliment van €200 voor mantelzorgers is in een aantal gemeenten verdwenen en vervangen door een (cadeaubon met een) lager bedrag en andere activiteiten. Extra kosten, die mantelzorgers vanuit liefde voor degene die ze verzorgen maken, dienen te worden vergoed. Denk aan allerlei kosten voor vervoer, telefoon, wassen e.d.[7] Het werk van mantelzorgers betekent een flinke besparing op de toch al overbelaste professionele zorg. Zij zijn onmisbaar in onze samenleving en zorgen onbaatzuchtig voor liefdevolle zorg voor een hulpbehoevende naaste.

FNV is van mening dat het mantelzorgbudget zoveel mogelijk moet worden besteed aan een vergoeding van extra gemaakte kosten, maatwerk in de ondersteuning in ruimste zin en een ruimhartiger waardering in de vorm van een bedrag of cadeaubonnen, voor in ieder geval de groep zwaar belaste mantelzorgers.

De gemeente moet hierover in overleg met de vertegenwoordiging van deze groep en waar daar behoefte aan bestaat, de individuele mantelzorger.

[7] Gemeenten hanteren soms de voorwaarde dat de mantelzorger in dezelfde gemeente moet wonen als de zorgbehoeftige. Dit is niet onderzocht via de vragenlijst.

Niet-gebruik van voorzieningen

Deze rapportage geeft inzicht in het beleid van de gemeenten en de gehanteerde regels, normen en bedragen. FNV hecht ook aan toetsing in de praktijk, vandaar dat leden en niet-leden in bijlage 2 aan het woord komen.

Een relativerende opmerking is noodzakelijk over het 'niet-gebruik van voorzieningen'. Een gemeentelijke overheid stelt regels op, die aangeven met welk inkomen en onder welke andere voorwaarden je in aanmerking komt voor verschillende regelingen, wanneer je inwoner van die gemeente bent. Het is de vraag in hoeverre iedereen, die **recht** heeft op financiële ondersteuning en hulp, hiervan ook daadwerkelijk **gebruik**maakt.

Niet iedereen met een laag inkomen is in beeld bij de gemeente. FNV maakt zich met name zorgen om de toegenomen groep werkenden die niet kan rondkomen van zijn/haar inkomen. Werkgevers hebben hier ook een taak in het verwijzen naar de gemeente. FNV blijft zich inzetten voor verbeteringen van salarissen met name aan de onderzijde van het loongebouw, via betere cao's.

FNV maakt zich ook zorgen over inwoners die de voorzieningen niet aanvragen ten gevolge van bijvoorbeeld laaggeletterdheid, anderstaligen, niet-digitaal vaardig.

Meerdere gemeenten geven aan dat de privacywetgeving een hindernis is om inwoners rechtstreeks te kunnen benaderen. Zelfs als zij van andere voorzieningen gebruikmaakten, zoals de landelijke energietoeslag, uitgevoerd door gemeenten.

In een extern onderzoek door het Verwey-Jonker Instituut in 2023 voor de gemeente Meierijstad bleek dat naar schatting meer dan de helft van de rechthebbenden niet wordt bereikt. '*Bij inwoners heerst schaamte, wantrouwen en onwetendheid. Aanvragen worden als te ingewikkeld ervaren. De armoedeaanpak in de gemeente is uitgebreid, maar de inwoners hulp aanbieden in plaats van te wachten, totdat de inwoners zelf komen*.'[8]

Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat in de in ons onderzoek onderzochte gemeenten het niet-gebruik min of meer dezelfde omvang heeft. FNV vindt het zeer gewenst dat daar ook onderzoek naar gedaan wordt. En dat maatregelen getroffen dienen te worden om dit niet-gebruik terug te dringen. FNV wil dat gemeenten uitgaan van vertrouwen en zo laag mogelijke drempels hanteren voor deze minimaregelingen.

Ook over dit onderwerp gaan we met alle gemeenten in gesprek de komende tijd.

[8] https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/op-weg-naar-een-effectieve-armoedeaanpak-in-meierijstad

Informatievoorziening over minimaregelingen

Alle gemeenten informeren inwoners over de verschillende inkomensregelingen voor huishoudens met een laag inkomen via berichten in lokale media en bladen, via/aan maatschappelijke organisaties en de eigen website/portaal en sociale media. Ook verstrekt men informatie op bijeenkomsten voor wijk- en dorpsbewoners. Ook worden campagnes georganiseerd. De gemeente Weert heeft een Sociaal werker geldzorgen aangesteld. Deze is hét aanspreekpunt voor het gezin en het netwerk.

Bijna alle gemeenten werken met een 'Voorzieningenwijzer', waarmee inwoners beter gebruik maken van fondsen, landelijke toeslagen en gemeentelijke voorzieningen. De Voorzieningenwijzer is bij de partners van gemeenten bekend en zij verwijzen inwoners.

Roermond, Weert en Roerdalen geven in een 'geldkrant' uitgebreide informatie en tips over het minimabeleid.

Roerdalen heeft ook een 'Inkomenskaart'. Deze is als bijlage 4 bij dit rapport gevoegd.

Week tegen armoede: is een landelijk initiatief, waar in Weert lokaal uitvoering aan wordt geven door middel van activiteiten. Het doel van de Week tegen armoede is dat inwoners zich bewust zijn van het feit dat armoede en geldzorgen iedereen kan treffen en dat zij weten welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn.

Binnen de gemeente Weert is aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals werkende armen en inwoners met lage basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) in samenwerking met werkgevers en Stichting Lezen en Schrijven. Communicatie naar inwoners is op B1 niveau (eenvoudig Nederlands).

Middels het 'Regionaal taalakkoord Midden-Limburg' werken de 7 gemeenten samen om mensen met lage basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitalisering te signaleren, te bereiken en te versterken. Een voorbeeld is het opstellen van een 'werkgevers aanpak' waarbij zoveel mogelijk werkgevers worden bereikt en gefaciliteerd om aan de slag te gaan met de basisvaardigheden van hun medewerkers.

Overige gemeentelijke minimaregelingen

In deze rapportage zijn de meest voorkomende gemeentelijke minimaregelingen vermeld. In bijlage 3 vind je een opsomming van de overige regelingen die gemeenten hebben aangegeven. Deze lijst is niet uitputtend.

Er zijn ook (tijdelijke) landelijke regelingen, zoals de (inmiddels afgelopen) energietoeslag, die door de gemeente worden uitgevoerd. En er zijn, zij het steeds minder ruim, mogelijkheden om via de aangifte inkomstenbelasting aftrekposten op te voeren.
De (gedeeltelijke) kwijtschelding van gemeentelijke belastingen dient hier niet onvermeld te blijven. Deze is niet onderzocht.

Ook kennen gemeenten meerdere regelingen om mee te kunnen doen aan culturele, sport- of andere maatschappelijke activiteiten. Men noemt dit 'meedoen-regelingen', 'Participatieregelingen', 'sportfonds', 'cultuurfonds', soms geregeld met de uitgifte van een minimapas. Ook zijn er vaak regelingen voor kosten van (schoolgaande) kinderen.

Hulp bij schulden of bij budgetproblemen worden door gemeenten aangeboden, deels via de gemeentelijke welzijnsorganisatie. Witgoedregelingen zijn bijvoorbeeld het vervangen van een defecte of energie slurpende koelkast.

Deze overige regelingen zijn onvergelijkbaar en verschillen sterk per gemeente. Gemeenten hebben deze regelingen getroffen vanwege de gaten die vooral sinds de Participatiewet in het sociale domein zijn ontstaan. FNV is, zoals bekend, voorstander van een forse verhoging van het minimumloon en daaraan gekoppelde uitkeringen, waardoor mensen van hun inkomen kunnen rondkomen en keuzes maken, onafhankelijk van een overheid.

FNV is kritisch op de uitvoeringskosten, omdat hier vaak ook weer voorwaarden aan zijn verbonden qua inkomen, doelgroep, loketwerk, voorlichting die ook nog eens per regeling verschillen. Ook hier kan je postcode bepalen of je wel of niet in aanmerking komt.

Andere initiatieven voor minima

Er zijn ook diensten via externe ideële organisaties en charitatieve instellingen. Denk hierbij aan de Stichting Leergeld en de Voedselbank.

We willen op deze plaats nadrukkelijk deze initiatieven vermelden, omdat er vele vrijwilligers zijn betrokken die mensen in hun gemeenschap bereiken die steun in natura kunnen gebruiken. Samenwerking tussen deze organisaties en de gemeenten is van belang om het gebruik van voorzieningen te verbeteren.

Ook vakbond FNV biedt hulp ook aan mensen die geen lid zijn. Onder meer via het spreekuur werk en inkomen in Weert, waar advies wordt gegeven over sociale voorzieningen, de belastingaangifte (alleen voor leden) en bij het naar werk begeleiden van mensen die bedreigd worden met ontslag. Leden met een laag inkomen hebben een lagere contributie.

Bijlage 1: opmerkingen van gemeenten

We boden gemeenten de mogelijkheid om nog aanvullende of verduidelijkende opmerkingen mee te geven voor zaken die het minimabeleid betreffen, maar waar niet naar is gevraagd in onze vragenlijst.

Weert:
We koersen op het vaststellen van een nieuw armoede-/minimabeleid in 2025/2028. Dit kan invloed hebben op de regelingen en bedragen, zoals ze nu zijn ingevuld. Met de herijking van het beleid armoede en schulddienstverlening 2025-2028 zullen ook de mogelijkheden m.b.t. individuele inkomenstoeslag en bijzondere bijstand onderzocht worden.

Een doelstelling binnen het armoedebeleid van de gemeente Weert is dat meer inwoners gebruik maken van regelingen en voorzieningen die de koopkracht verbeteren. Om niet-gebruik van regelingen tegen te gaan, wordt dan ook structureel aandacht besteed aan het bereiken van inwoners met geldzorgen.

Vanaf 2016 kennen we de regeling vergoeding eigen risico/eigen bijdrage WMO ('zorgmijders'). Doel van deze regeling is om mensen die zorg mijden vanwege financiële redenen een waarborg te geven zodat ze zich geen zorgen hoeven te maken over het eigen risico of eigen bijdrage WMO/Zvw en hierdoor passende zorg kunnen aanvaarden. In beginsel is het niet mogelijk om bijzondere bijstand te verlenen voor deze kosten. Reden daarvoor is dat een vergoeding van het eigen risico door de Belastingdienst mogelijk gezien kan worden als inkomen en daarnaast vallen deze kosten onder de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Toch zien wij een noodzaak tot vergoeden van deze kosten, in die gevallen waarin mensen zorg mijden en als gevolg daarvan de eigen participatie in de weg staan. De doelgroep zal vooral bestaan uit mensen die GGZ-zorg mijden maar ook bij andere vormen van zorgmijding kan een beroep gedaan worden op de regeling.

Roerdalen:

Wij proberen als gemeente actief onze inwoners te wijzen op de regelingen, juist om niet-gebruik van voorzieningen tegen te gaan. Wij wachten echt niet tot ze een keer bij ons aankloppen. Ons sociaal team gaat pro-actief te werken om zoveel mogelijk mensen te bereiken. En vergeet ook zeker niet de vroegsignalering van schulden waarbij we inwoners ook actief wijzen op regelingen.

Bijlage 2: Ervaringen met de gemeente in citaten plus adviezen

FNV heeft haar leden in Midden-Limburg en tevens via de media inwoners die nog niet lid zijn, in een peiling gevraagd naar hun ervaring met het gemeentelijk sociaal beleid.
In onderstaande citaten zijn al te specifieke (herleidbare) opmerkingen over de situatie, welke gemeente het betreft of opmerkingen over het personeel van de gemeente weggelaten en hebben we een selectie gemaakt van de meest duidelijke opmerkingen, die ook niet té kortaf waren. Algemene opmerkingen als 'betere voorlichting' en opmerkingen over verkeer en parkeren zijn ook weggelaten, omdat ze niet over sociaal beleid gaan.

- *Als je de weg weet en de juiste personen kent scheelt dat tijd en energie.*
- *Altijd goed geholpen, jeugdzorg wel abrupt bij 18 afgelopen*
- *WMO, mbt schoolvervoer speciaal onderwijs ging bij het jongste kind uitermate stroef. Hierbij heb ik lokale politieke, ingeschakeld om de onredelijkheid en onbeschofte benadering van het kind in kwestie aan de kaak te stellen. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een gesprek met de wethouder en een waardige menselijke houding bij het toepassen van en het uitvoeren van het WMO-beleid*
- *Ben alleen maar positief. Thuishulp na 4 weken en de mantelzorgavond met de attentie was leuk.*
- *Energietoeslag aangevraagd en ook zonder problemen gekregen 2 jaar achter elkaar.*
- *Gemeente schiet te kort bij verstrekken vervoers hulpmiddelen. Bepaalt wat nodig is en houd te weinig rekening met onafhankelijkheid rolstoelers. Moet eerst vooral goedkoop en dan pas adequaat. Mensen met een handicap worden in hun vrijheid beperkt. Dat komt doordat in de Wmo verordening alles dicht getimmerd is.*
- *Heel positief. Kon veel doen met advies*
- *Het duurt maanden vooral eer men iets geregeld krijgt.*
- *Weinig informatie omtrend aanpassingen verkrijgen.*
- *Ik heb een tijdje een bijstandsuitkering gehad en ik werd benaderd als een crimineel. De consulenten doen alsof zij het van hun eigen geld moeten betalen.*
- *Ik werd niet echt gehoord bij het zoeken naar werk via […] werd bij […] neergezet om vakken te vullen terwijl ik aan had gegeven in de ouderenzorg te willen werken*
- *Ik werd snel en goed geholpen met de wmo.*
- *In de tijdelijke bijstand v.w. ziekte was het niet leuk. Overig is de Gemeente in […] wel goed, sociaal en meelevend.*
- *Jeugdwet pgb aanvraag via CJG werd niet op tijd besluit genomen, gemeente en CJG wezen naar elkaar in de afhandeling van de in gebrekestelling. Zorg kon niet worden gecontinueerd. Uiteindelijk is budget in orde gemaakt, en zijn excuses gemaakt. Dit alles omdat wij mondig zijn en de weg wisten te bewandelen. Inwoners die dit niet weten of kunnen, zijn dan overgelaten aan..???? Zowel CJG als gemeente hebben geen adequate informatievoorziening hierover.*
- *Jeugdzorg is een commercieel bedrijf die toen ik 17,5 werd niks meer kon betekenen voor mij. Het heeft mijn leven alleen maar moeilijker gemaakt.*
- *Jeugdzorg: wisselend afhankelijk van consulent (van het CJG), de eerste heeft ons prima geholpen, de tweede was erg met de regels bezig waardoor alles erg lang duurde, de derde was weer heel goed en regelde alles heel snel*
- *WMO: mijn moeder wist de eerste consulent vakkundig om de tuin de leiden waardoor ze geen hulp kreeg en de zorg op mij als mantelzorger terecht kwam, later heeft ze alsnog de hulp gekregen die ze nodig had, vooral de eerste consulent was heel erg met haar vragenlijst en haar laptop bezig en minder met mijn moeder en haar situatie.*

- *De wmo consulent van mijn zoon met autisme voerde zijn werk niet uit waardoor mijn zoon zonder hulp kwam te zitten en zijn traject naar beschermd wonen enorm vertraagde. Deze persoon is later uitgevallen en zijn werk is overgenomen door een andere consulent die wel goed geholpen heeft.*
- *Mantelzorg: de mantelzorgondersteuner heeft mij vooral een luisterend oor geboden wat ik toen hard nodig had, via maatschappelijk werk heb ik de cursus Mantelzorger in balans gedaan, waar ik veel aan gehad heb en de mantelzorgavonden is de bieb vond ik ook erg waardevol.*
- *Moeder is dementerend, In gesprek is zijn instanties en professionals welwillend, maar procedures zijn stroperig en ondoorzichtig voor particulieren. Plots moet er bijv. van organisatie gewisseld worden bij overgang WMO naar WLZ.. voor een verward persoon extra onprettig en als ik dat geweten had had ik meteen voor een WLZ organisatie gekozen om wisseling in personeel te voorkomen. […]*
- *Na een moeilijke start .. erg goed geholpen.*
- *Onderscheid tussen personeel bij gemeente en in de sociale werkvoorziening mbt loonontwikkeling en prijscompensatie cao's SGO en SW. met name de ongelijke behandeling*
- *Over het algemeen positief. Wel bij aanvragen WMO diensten (dagbesteding) moest ik dit met behoorlijk overtuigingskracht doen. Heb soms het idee dat er kennis tekort is richting zorgachtergrond. In de WMO werken vaak met name mensen met fysio of ergo achtergrond.*
- *Positief: maatwerk. Negatief: je weet niet altijd bij wie je, waarvoor terecht kunt. Qua jeugdzorg en mantelzorg heeft de gemeente het wel aardig goed geregeld.*
- *schuldsaneringshulp vond ik erg slecht de medewerker wist niet waar hij het over had en gaf alleen maar op over hoe goed hij wel niet was met het verstrekken van hypotheken. Ervaring met mantelzorg en kadobonnen wel erg goed.*
- *Slecht, er zijn nauwelijks regelingen, want er is veel afgeschaft, en de hoogte van de nog bestaande regelingen is omlaag gegaan. De informatie die je krijgt is onvolledig en onjuist. Bel drie ambtenaren en je krijgt drie andere verhalen.*
- *Voor mijn partner is er een pgb aangevraagd, daar kwam een keukentafelgesprek en elke keer was het in de ogen van de gemeente niet nodig. Hij had eerder een pgb […] ik heb moeten praten als Brugman en hij heeft tot vorig jaar een pgb ontvangen voor 30 minuten per twee weken.*
- *We zijn adequaat geholpen.*
- *WMO Voornamelijk ouderen die een indicatie nodig hebben voor bv bezoeken van een zorgboerderij of dagopvang. Duurt meestal 12 weken voor alles bekeken en het keukentafel gesprek gevoerd is. En dat terwijl mensen langer thuis moeten blijven en de thuissituatie vaak al aan zijn limiet zit omdat er vaak te lang gewacht wordt met hulp vragen. Partners en mantelzorg overschatten vaak hun draagkracht en dan zou snelle hulp nodig zijn. Is toch veel goedkoper dan opname in een instelling.*
- *zorg, (hulp in de huishouding, vervoer aangevraagd, doch afgewezen).*
- *ZZPer ingehuurd als werkleiding diagnose-afdeling bij sociale werkvoorziening. Diagnose was ver onder de maat, de werkzaamheden zijn zeer simpel en repeterend, vaak ook geen werk.*

Wat kan jouw gemeente volgens jou beter doen?

- *Beter bekend maken welke potjes geld er zijn voor personen die dit nodig hebben. Meestal hoort men het van anderen (wat - waar en bij wie je moet zijn en dan wordt er nog moeilijk over gedaan.*
- *Huis-aan-huis langs om voorlichting te geven. Anders blijven mensen buiten beeld.*
- *meer mensen aannemen om langere wachttijden te voorkomen.*
- *Meer zorgen voor woningen voor mensen die lichte beperkingen hebben en daar door niet volledig kunnen werken.*
- *Meer wijk gericht werken , wat mij betreft mogen daar een aantal ft bijkomen.*
- *Er vroeg bij zijn, betekend dat de schade, de duur van de hulp kan worden bekort. Wat uiteindelijk weer tot zelfstandigheid leid. Dus op lange termijn geld bespaart.*
- *De gemeente kan betere voorlichting geven aan de mensen , hoe en waar men moet zijn met vragen over sociaal beleid*
- *ondersteuning geven aan diegene die het zelf niet kunnen uitzoeken*
- *Gegevens van mij niet kwijtraken*
- *De burger geloven en serieus nemen als er een aanvraag wordt gedaan, zou fijn zijn.*
- *Met respect communiceren en jezelf inleven in de cliënt, het is niet altijd zo zwart wit. Beter meedenken en wat soepeler met de regels omgaan, maatwerk leveren. Daarnaast sneller actie ondernemen, zodat het niet verder uit de hand loopt. Zoals er nu met mensen wordt omgegaan is er niks sociaals aan het beleid.*
- *Beter opgeleid personeel in dienst nemen, de wetten kennen en zich hard maken voor een uniform landelijk beleid, want nu zijn de verschillen te groot tussen gemeenten. Bij de ene gemeente kun je wel bijzondere bijstand krijgen voor veel zaken, in de andere alleen voor advocaatkosten.*
- *Na 17.00 uur bereikbaar maken*
- *Meer geld naar voorzieningen, beter en hoger opgeleid personeel in dienst nemen, de wetten en verdragen volgen en het algemene belang in plaats van het eigenbelang dienen.*
- *Beter bereikbaar zou om te beginnen al fijn zijn. Een aantal uren vrij inlopen, sinds corona alleen nog op afspraak. Bij een vrije inloop kan een kleinigheid gelijk geregeld worden en is het complex kan er altijd een afspraak gemaakt worden. Is de eerste stap in ieder geval vast gezet.*
- *Minder bureaucratie zou ook fijn zijn, zou alles niet zo lang duren.*
- *Klantvriendelijkheid laat heel veel te wensen over. Mee denken ho maar. Vriendelijkheid kennen ze daar niet.*
- *Betere bereikbaarheid en meer informatie over mogelijke aanpassingen e.d.*
- *Mijn gemeente is algemeen niet meewerkend of meedenkend zelfs bij contact met notaris blijkt dat mijn gemeente erboven uitsteekt ivm slechte samenwerking en beleid.*
- *Volgens wat ik hoor en ervaar doen ze het heel erg goed.*
- *Geld besteden aan juiste zaken.*
- *Afdelingen onderling beter met elkaar afstemmen.*
- *zoveel mogelijk via 1 loket helpen doorverwijzen. Sociaal domein en zorg zijn doolhof voor iedereen*
- *Betere voorlichting niet iedereen heeft internet*

- *Op dit moment is de informatie beschikbaar op de website van de gemeente. Ik weet niet in hoeverre de gemeente zelf proactief mensen kan en wil benaderen en ook actief hulp biedt zodat zij hun weg kunnen vinden bij alle lokale maar ook nationale regelingen? Niet iedereen lukt het om dit zelfstandig te doen.*
- *Voorlichting in eenvoudige en begrijpelijke taal.*
- *Één MWMO-loket met een vaste contactpersoon.*
- *Voorlichting bijv voor ouderen qua woonsituatie mogelijkheden en zorg*
- *Als je digitaal 'vaardig" bent is informatie goed te vinden, burgers die dat niet zijn weten vaak niet van allerlei regels en vergoedingen. Jammer en ook moeilijk op te lossen!*
- *Beter luisteren naar ervaringsdeskundigen en meedenken bij het verstrekken van een hulpmiddel ook al staat het hulpmiddel niet in de lijst van voorzieningen. Eerst kijken naar een adequate oplossing en dan naar de goedkoopste....*
- *Bereikbaarheid: MER werkt niet. De burger weet vaak niet waar ze moeten zijn voor hun vragen. Te veel digitaal. Dat ik weet waar ik terecht kan is te danken aan het feit, dat ik lid ben van een adviesraad.*
- *Mijn moeder is dementerend. Op het moment dat de WMO stopt vanwege de WLZ indicatie is er geen overbruggingsmogelijkheid, daar is geen reservepotje geld voor blijkbaar? In dit geval ging het over huishoudelijke hulp. Gemeente gebeld hierover, en ook beide organisaties gebeld, niemand kan iets voor je betekenen. Mijn moeder heeft nooit hulp nodig gehad […] Ik vind het een schande hoe we afgescheept werden vanwege personele perikelen en planningsproblemen. Er is 4 weken geen huishoudelijke hulp beschikbaar geweest voor mijn moeder […] Ik vind dit heel raar...waarom kan de WMO organisatie niet een paar keer blijven komen tot de WLZ organisatie alles rond heeft? Ik heb gevraagd om dit evt. zelf te bekostigen maar dat was een belachelijk hoog tarief van 53 euro per uur!*
- *Zich zelf beter organiseren en meer communiceren met de bewoners en niet alles regelen waar de betreffende bewoners geen weet van hebben en op het laatste moment ermee geconfronteerd worden.*
- *Control and check temporary work companies. Check employment and housing conditions*
- *Meedenken met de cliënt, zorgen voor vertrouwen in plaats van wantrouwen. Mensen wijzen op hun rechten en niet alleen hun plichten. Hulp bieden bij het invullen van formulieren*
- *vind het goed geregeld je belt naar de wmo voor een afspraak en dan kun je alles toelichten vind het ook goed dat ze mij de zorg nu voor 5 jaar hebben toegekend dat het niet elk jaar opnieuw hoeft*
- *Anders denken. Houden zichzelf aan het werk door veel eerst af te keuren bezwaren, en dan... Het zoeken naar een regeltje om iets niet te hoeven betalen. O.a. daarom duurt alles zo lang, en als ze ergens 6 weken over mogen doen dan komt bericht op de laatste dag.*
- *Meer met de burgers communiceren over wat de burgers ervaren en vinden.*
- *ja, Als je iets aanvraagt snellere reactie AUB.*
- *Meer naar de mensen luisteren en samen de problemen oplossen.*

- *Heeft geen zin. De beslissing is genomen en ze slapen maar verder. Ik word hier letterlijk en figuurlijk zo moe van, vanwege mijn ziekte. Die energie kan ik niet opbrengen.*
- *beter met de mensen omgaan in diverse omstandigheden en situaties.*
- *Ik denk dat het op landelijk niveau anders moet, vooral voor 2 werkende ouders met kinderen. Maar misschien kan de gemeente werkende ouders helpen met een deel van de kinderopvang want dat is namelijk zeer duur.*
- *meer informatie bij b.v. krant, meer mogelijkheden.*
- *Ik ben recent in de gemeente […] gaan wonen. Mocht ik hulp nodig hebben, kan en weet ik wel waar ik moet beginnen om daar te komen waar ik moet zijn. Maar misschien zou het handig zijn als je brochure of lijst krijgt via de post met de standaard adressen/ telefoonnummers die je evt nodig hebt. Dit om je wegwijs te maken*
- *Niet iedere keer dezelfde vragenlijst afwerken, maar kijken welke informatie echt nodig is zodat je niet iedere keer hetzelfde hoeft te vertellen terwijl het meeste al op papier staat. Meer met de mensen bezig zijn en minder met de regels.*
- *Zorgen dat dingen tot uitvoering komen, in plaats van het terugkaatsen en pingpong in de kantoor regeltjes*
- *Bij de aanmelding op de mogelijke hulp hierbij attenderen.*
- *volwaardige en gelijke behandeling voor hun werknemers in de SGO [red: samenwerkende gemeentelijke organisaties] en de SW*
- *Huis aan huis info geven, zo bereik je ook mensen die geen krant hebben.*
- *De gemeente, dient aan haar gemeente, namelijk de burgers te denken . En daar menselijk en rechtvaardig beleid op de voeren. Nodig mensen uit op het kantoor, of doe een bezoekje brengen, dat is laagdrempelig en er staat vanzelf begrip voor de situatie. Mijn advies maak geen beleid voor de uitzonderingen. Dat is maatwerk. En niet alles kan. Daarnaast moet en zaken die formeel bij de Rijksoverheid liggen niet door gemeenten worden uitgevoerd. Daar zien we genoeg voorbeelden van. En dat lijd altijd tot gedoe.*
- *Minder bureaucratie. Maar dat geldt voor alle overheidsinstanties*
- *Beter luisteren naar de inwoners en de wensen.*

Bijlage 3: Overige gemeentelijke minimaregelingen

In dit overzicht zijn niet opgenomen de (gedeeltelijke) kwijtschelding gemeentelijke belastingen (niet onderzocht), de (collectieve) aanvullende ziektekostenverzekeringen en andere elders in deze rapportage besproken regelingen.

Gemeente	Overige regelingen voor **volwassenen**	Overige regelingen voor **jeugd**
Nederweert	- Energietoeslag (vervallen) - Kledingbank en Voedselbank - Meedoen pas (OV) tegemoetkoming - Meedoen regeling waaronder de meedoen pas - Studietoeslag en - SUN noodfonds Midden Limburg	- Leergeld - Jeugdfonds Sport/cultuur - Zomerpakket - Kledingpakketten - Jeugdontbijt - Jarige Job - Actie pepernoot - diverse vergoedingen/voorz via 'kansrijke start'
Roermond	- Participatieregeling voor gepensioneerden, chronisch zieken, mensen met een beperking of arbeidsongeschikten - Kledingbank en Voedselbank - Preventiebudget (ook voor **jeugd**) - Studietoeslag (ook voor **jeugd**)	- Kindpakket: voor schoolkosten, peuteropvang, zwemonderwijs, fiets, leerlingenvervoer, sporten, culturele activiteiten, bibliotheek - Wij bieden een aanvullende bijdrage voor de kosten van de kinderopvang met een sociaal medische indicatie - Babypakket
Echt-Susteren	- Volwassenfonds Sport &Cultuur - Maatschappelijk actief bonus - Persoonlijk pensioengerechtigde participatie budget - Voedselbank en Kledingbank	- Jeugdfonds Sport & Cultuur - Stichting Leergeld Studiekern - Huiswerkbegeleiding - Verjaardagvoucher voor kinderfeestjes - Kinderkledingdagen - Tweedehands fiets en laptop
Weert	- Meedoen bijdrage 130% - Volwassenenfonds Sport & Cultuur - Sponsorwinkel - Voedselbank - SUN noodfonds - Vakantiehuisje Weerterbergen	- Kindpakket/Kansrijke start met div regelingen/voorz. - Kledingdagen 120% - Zomerpakket 120% - Leergeld en Jeugdfonds Sport& Cultuur 130% - Kermismuntjes - Jeugdontbijt - Stichting Jarige Job - Actie Pepernoot - Heppie Tour
Leudal	- Volwassenenfonds - Voedselbank en Kledingbank	- Jeugdfonds Cultuur & Sport - Stichting Leergeld
Maasgouw	- Volwassenen fonds & Cultuur - Maatschappelijk actief bonus - Participatiebudget - Voedselbank en Kledingbank - Studietoeslag - *Binnenkort volgt regeling Tegemoetkoming chronisch zieken + SUN Noodhulpplan*	- Meedoen budget - Jeugdfonds Sport & Cultuur - Leergeld
Roerdalen	- Studietoeslag voor mensen met een beperking - Voedselbank en Kledingbank - Persoonlijk participatiebudget - Maatschappelijk actief bonus - Woonkostenregeling	- Stichting Leergeld Jeugd Sport & Cultuur - Nederlands jeugdontbijt -Jarige Job -Vergoeding eigen bijdragekinderopvang -Sociaal medische indicatie kinderopvang -Volwassenenfonds etc.

Bijlage 4: Inkomenskaart Roerdalen

Laag inkomen? Maak gebruik van landelijke en lokale regelingen en vergoedingen!

Komt u moeilijk rond? In deze flyer leest u over regelingen en vergoedingen waar u gebruik van kunt maken. Veel regelingen gelden voor mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Of dit voor u geldt, kunt u controleren op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bijstand.

Heb ik wel genoeg inkomen?

Regeling	Wat houdt het in?	Informatie en aanvragen
Dat geldt voor mij	Controleer of u recht heeft op gemeentelijke regelingen, toeslagen, een passende zorgverzekering of energiecontract.	www.datgeldtvoormij.nl/gemeente/roerdalen
Individuele inkomenstoeslag	Heeft u een laag inkomen tot 120% van de bijstandsnorm? Dan komt u misschien in aanmerking voor een jaarlijkse, eenmalige bijdrage tot €400.	www.roerdalen.nl/individuele-inkomenstoeslag
Bijzondere bijstand	Heeft u bijzondere en noodzakelijke kosten die u niet zelf kunt betalen en een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm? Vraag dan bijzondere bijstand aan.	www.roerdalen.nl/bijzondere-bijstand
Maatschappelijk actief bonus/ Mantelzorg-waardering	Doet u minstens 6 uur per week vrijwilligerswerk? Verleent u langer dan 3 maanden en minstens 8 uur per week zorg als mantelzorger? Dan heeft u misschien recht op een bonus van minimaal €175.	www.roerdalen.nl/maatschappelijk-actief-bonus www.roerdalen.nl/mantelzorgwaardering
Voedselbank en Kledingbank	Heeft u te weinig geld om kleding en voedsel te kopen? Misschien komt u in aanmerking voor voedsel- of kledinghulp.	**Voedselbanken Midden Limburg** **T** 0475 336 333 www.voedselbank middenlimburg.nl **Kledingbank Limburg** **T** 0475 436 008 www.kledingbank-limburg.nl
Persoonlijk participatie-budget pensioen-gerechtigden	Heeft u de pensioengerechtigde leeftijd en een laag inkomen? Dan heeft u mogelijk recht op het persoonlijk participatiebudget van minimaal €330.	www.roerdalen.nl/persoonlijk-participatiebudget-pensioengerechtigden

gemeente roerdalen

Betaal ik niet te veel?

Regeling	Wat houdt het in?	Informatie en aanvragen
Bereken uw toeslag	Misschien heeft u recht op zorgtoeslag of huurtoeslag. Wilt u weten hoeveel u kunt krijgen? Bereken uw toeslag.	**Belastingdienst** **T** 0800 05 43 www.belastingdienst.nl/toeslagen
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Als u een laag inkomen heeft, kunt u kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen aanvragen.	**Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen** **T** 088 842 04 20 www.bsgw.nl
Collectieve zorgverzekering	Heeft u een laag inkomen? Dan kunt u vanaf november een collectieve zorgverzekering afsluiten. U krijgt dan korting en een bijdrage van de gemeente voor uw premie.	www.roerdalen.nl/gemeentepolis **CZ** 088 555 77 77 **VGZ** 0900 779 97 71
Humanitas Thuisadministratie / Get a Grip	De vrijwilligers van Humanitas kunnen u helpen met uw (financiële) administratie. Zo heeft u weer overzicht.	**Humanitas Midden-Limburg** **T** 06 82 01 10 68 www.humanitas.nl/thuisadministratie

Ik heb een kind en kom moeilijk rond, wat nu?

Stichting Leergeld / Jeugdfonds Sport & Cultuur	Wilt uw kind bij een sport- of muziekvereniging? Heeft uw kind voor school een fiets of laptop nodig? Stichting Leergeld kan het lidmaatschap of de spullen die uw kind nodig heeft betalen.	**Stichting Leergeld** **T** 0475 475 268 www.leergeldroermond.nl
Jarige Job	Uw kind verrassen op zijn of haar verjaardag? Vraag dan de gratis verjaardagsbox aan. Deze heeft een waarde van 35 euro en zit vol versieringen, cadeautjes en leuks om te trakteren.	**Stichting Jarige Job** **T** 010 737 03 48 www.stichtingjarigejob.nl
Jeugdontbijt	Elke week een pakket met zeven gezonde ontbijtjes thuisbezorgd.	**Nederlands Jeugd Ontbijt** **T** 06 53 18 71 33 www.nederlandsjeugdontbijt.nl
Kinderopvang-toeslag	Moet uw kind naar de kinderopvang, maar heeft u sociaal of medisch gezien geen recht op toeslag? Werkt u en zorgt u daarnaast voor jonge kinderen? Of bent u bezig met een inburgeringscursus? Dan kunnen de kinderopvangkosten (gedeeltelijk) vergoed worden.	www.roerdalen.nl/kinderopvang-en-peuterprogrammas
Studietoeslag	Studenten met een blijvende medische beperking kunnen een tegemoetkoming krijgen voor hun studiekosten. Dat is €352 per maand.	www.roerdalen.nl/studietoeslag

Komt u er niet helemaal uit? Sociaal Team Roerdalen kan helpen. Neem contact op via 0475 538 888 of info@sociaalteamroerdalen.nl. U kunt ook binnenlopen tijdens een spreekuur van sociaal team roerdalen. Wanneer die zijn leest u op www.roerdalen.nl/sociaal-team. Verder vindt u op deze pagina informatie over het Formulierensteunpunt. Ook daar kunt u terecht voor hulp.

gemeente roerdalen

Bijlage 5: Lijst van afkortingen

Pagina	Afkorting	Uitleg
2	FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging. Vakbond. Grootste werknemersvereniging in Nederland
4	Wtcg	Wet tegemoetkoming chronische zieken en gehandicapten
5	WW	WerkloosheidsWet. Uitkering voor de opvang van het financieel verlies tussen 2 banen.
6	Aow	Algemene Ouderdoms Wet - een basispensioen van de overheid voor mensen vanaf een bepaalde leeftijd
7	wsm	Wettelijk sociaal minimum (geen officiële afkorting)
8	CER	Compensatie Eigen Risico (zorgverzekering)
9	AZV	Aanvullende ziektekostenverzekering (geen officiële afkorting)
9	CZ	Centraal ziekenfonds, ziektekostenverzekeraar
12	CAK	Centraal Administratie Kantoor, uitvoering van onder andere de Wlz en de eigen bijdrage Wmo
12	Wlz	Wet langdurige zorg - regelt zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening
13	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
14	CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg, regelt de aanvraag voor de Wlz
16	Zvw	Zorgverzekeringswet - verplichte bijdrage aan de zorg (inkomensafhankelijk via de belasting), stelt vast welke kosten worden vergoed vanuit het basispakket.
19	CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
19	PGB	Persoonsgebonden budget - waarmee je zorg, verpleging of hulp en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, Wmo, Wlz of de Zvw
20	ZZP	Zelfstandige zonder personeel
20	SGO	Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties, medewerkers die werk voor de gemeente verrichten, maar bij een samenwerkingsverband of uitvoeringdienst werken met dezelfde arbeidsvoorwaarden als gemeentemedewerkers
20	SW	Wet Sociale Werkvoorziening. Vanaf 2015 geen instroom meer, onderdeel van Participatiewet. In de plaats van de SW is er een Banenafspraak gemaakt met een verplichting voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen, er is ook een voorziening Beschut Werk.